

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

Zaaknummer: 322920	Behandeld in commissies en raad	
	Datum beeldvormende commissie *	25 juni 2025
	Datum oordeelvormende commissie *	2 juli 2025
	Datum besluitvormende raadsvergadering	9 juli 2025
	Opsteller	A Tilma
	Telefoonnummer	0616080702

*zie website voor de definitieve agenda.

Onderwerp:	Begroting 2026 De Dienst Noardwest Fryslân
-------------------	--

Te besluiten om

1. Kennis te nemen van de concept begroting 2026 van De Dienst SZW Noardwest Fryslân;
2. Zienswijze naar voren te brengen op de concept begroting 2026 van De Dienst SZW Noardwest Fryslân, zoals geformuleerd in de brief aan het bestuur van de Dienst (bijlage 4);
3. De financiële gevolgen te verwerken in de begroting 2026 van de gemeente.

Inleiding

De conceptbegroting 2026 van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân bevat de financiële weergave van de uitvoering van de Participatiewet, de WMO, de Jeugdwet en de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening voor zover deze taken gedelegeerd zijn aan de Dienst. Ook de uitvoeringskosten van de Dienst zijn inbegrepen. De begroting 2026 bevat geen uitzettingen nieuw beleid, immers die bevoegdheid ligt bij de gemeenteraad. Volgens de wet op de GR moet de begroting van de Dienst voor 15 september ingediend zijn bij de provincie. Het bestuur van de Dienst ziet de schriftelijke reactie op bijgaande conceptbegroting 2026 graag voor 10 juli 2025 tegemoet.

Beoogd effect

De raad informeren over de financiële verwachtingen met betrekking tot de uitvoering van de aan de Dienst gedelegeerde taken en de bedrijfsvoeringslasten van de Dienst.

Argumenten

1.1 en 2.1 Hiermee wordt voldaan aan artikel 16 lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling 2022.

De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het bestuur hun zienswijzen kenbaar maken over de ontwerpbegroting. De begroting 2026 geeft inzicht in de verwachte inkomsten en uitgaven.

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

2.2 Het is van belang een signaal af te geven over de aanhoudende stijging van de kosten in het sociaal domein

De Dienst voert voor onze gemeente de Participatiewet, Jeugdwet, Wmo en armoedebestrijding (waaronder schuldhelpverlening) uit. De afgelopen jaren zijn de kosten in het sociaal domein fors gestegen en ook in de meerjarenraming van de begroting van de Dienst wordt een verdere stijging van de uitgaven verwacht. Met het afgeven van deze zienswijze onderstreept de raad het belang van een toekomstbestendige en betaalbare uitvoering van het sociaal domein.

3.1 In de begroting 2026 zijn de mutaties voor 2026 zichtbaar.

De gevolgen van de begroting 2026 van de Dienst leiden tot een gewijzigd financieel perspectief die in zijn definitieve vorm worden opgenomen in de begroting 2026 van de gemeente Harlingen

Kanttekeningen

N.v.t.

Financiën

Uitgangspunt voor de gemeente Harlingen is jaarschijf 2026 uit de meerjarenraming van de begroting 2025 van de Dienst. Dit bedrag van in totaal € 24.599.646 is opgenomen in de meerjarenraming, jaarschijf 2026, van onze eigen begroting.

De nieuwe bijdrage van € 27.106.407 uit de concept begroting 2026 van de Dienst betekent dus op papier een nadeel van € 2.506.762, zoals in onderstaande tabel is weergegeven:

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

Begr. na wijziging 2025 + MJR 2026-2028 Dienst = basis begr. 2025 + MJR 2026-2028 Harlingen (a)				
	2026	2027	2028	2029*
Totaal Werk & Participatie	1.101.494	1.131.573	1.162.148	1.162.148
Totaal Inkomen	8.696.917	9.089.343	9.565.588	9.565.588
Totaal Armoedebestrijding	797.678	816.490	835.734	835.734
Totaal WMO	5.157.002	5.278.354	5.388.907	5.388.907
Totaal Jeugd	5.619.258	5.737.493	5.863.301	5.863.301
Totaal Bedrijfsvoering	3.227.296	3.350.578	3.478.699	3.478.699
Totaal Generaal	24.599.645	25.403.831	26.294.377	26.294.377
Concept Begr. 2026 + MJR 2027-2029 Dienst (b)				
	2026	2027	2028	2029
Totaal Werk & Participatie	1.139.684	1.173.065	1.210.074	1.237.905
Totaal Inkomen	9.493.704	10.144.628	10.817.135	11.511.850
Totaal Armoedebestrijding	721.487	738.081	755.057	772.423
Totaal WMO	5.484.240	5.609.603	5.737.676	5.868.514
Totaal Jeugd	7.041.962	7.203.927	7.369.617	7.539.119
Totaal Bedrijfsvoering	3.225.330	3.362.566	3.485.170	3.612.359
Totaal Generaal	27.106.407	28.231.870	29.374.729	30.542.170
Verschil = a - b				
	2026	2027	2028	2029
Totaal Werk & Participatie	-38.190	-41.492	-47.926	-75.757
Totaal Inkomen	-796.787	-1.055.285	-1.251.547	-1.946.262
Totaal Armoedebestrijding	76.191	78.409	80.677	63.311
Totaal WMO	-327.238	-331.249	-348.769	-479.607
Totaal Jeugd	-1.422.704	-1.466.434	-1.506.316	-1.675.818
Totaal Bedrijfsvoering	1.966	-11.988	-6.471	-133.660
Totaal Generaal = c	-2.506.762	-2.828.039	-3.080.352	-4.247.793
dekking door rijksbijdragen:				
- inburgering	132.368	135.413	138.527	141.713
- hogere BUIG a.g.v. stijging lasten bijstand	796.787	1.055.285	1.251.547	1.946.262
- ROOO	71.680			
- prijscompensatie circulaires (*)				pm*
subtotaal	1.000.835	1.190.698	1.390.074	2.087.975
excl. Jeugdzorg (meenemen in risicoparagraaf)	1.422.704	1.466.434	1.506.316	1.675.818
extra eigen kosten bijz bijstand door afschaf AV Frieso	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
totaal = d	2.273.539	2.507.132	2.746.390	3.613.793
totaal voordeel (+) of nadeel (-) (c + d)	-233.223	-320.907	-333.962	-634.000

De samenvattende verschillen laten zich als volgt verklaren:

- *Werk, Participatie en Inkomen*

De lasten voor Inkomensregelingen zijn in de begroting 2026 hoger ten opzichte van de begroting na wijziging 2025. De stijging wordt veroorzaakt door de indexaties op de budgetten en een verwachte toename van inwoners met een uitkering. De lastenstijging wordt zoals gebruikelijk vooralsnog budgetneutraal in de begroting van Harlingen opgenomen, ervan uitgaande dat als de lasten bijstand stijgen, de rijksvergoeding BUIG dan ook evenredig stijgt. Dit is een risico, want in de praktijk moet blijken of dit ook inderdaad het geval is. Zo is op dit moment (mei 2025) het BUIG budget lager dan de begrote uitgaven. Bij de tussentijds rapportages wordt de raming aangepast aan de hand van het op dat

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

moment meest recent BUIG-budget. Dit kan dus op dat moment nog een aanvullend voor- of nadeel betekenen.

De lasten voor de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (ROOO) betreft het leefgeld en de baten van de inning van de eigen bijdrage. Deze kosten worden door het Rijk vergoed (er van uitgaande ook nog in 2026).

De lasten Werk, Participatie en Inburgering vallen hoger uit dan de begroting na wijziging 2025. Deze toename is met name het gevolg van de nieuwe financiële afspraken over de dienstverlening van Pastiel voor 2025. Verder is een prijsindexering toegepast van 2,4%. De kosten voor Inburgering worden door het Rijk vergoed.

- *Armoedebestrijding*

Vanaf 1 januari 2025 zijn de gemeenten Harlingen, Terschelling, Vlieland en Waadhoeke gestopt met de AV Frieso. Hierdoor zijn de lasten gedaald.

Het stoppen van AV Frieso kan leiden tot extra lasten in de bijzondere bijstand. Dit financiële risico is niet begroot in de begroting van de Dienst.

Van de vrijgekomen middelen van ca. € 250.000 vanwege het stopzetten van de AV Frieso wordt in onze eigen begroting € 150.000 gereserveerd voor de maatwerkondersteuning via de bijzondere bijstand en voor de aanwending van de extra lasten bijzondere bijstand.

- *WMO*

De uitgangspunten voor de primitieve begroting 2026 zijn gelijk aan de begroting na wijziging 2025. Dit omdat de planning van de primitieve begroting 2026 vrijwel synchroon loopt met de begroting na wijziging 2025. Wel is rekening gehouden met een inflatiecorrectie door de uitgaven voor 2026 te indexeren.

De invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage is door het Rijk wederom uitgesteld, naar 2027.

- *Jeugd*

De uitgangspunten voor de primitieve begroting 2026 zijn gelijk aan de begroting na wijziging 2025. Dit omdat de planning van de primitieve begroting 2026 vrijwel synchroon loopt met de begroting na wijziging 2025. Wel is rekening gehouden met een inflatiecorrectie door de uitgaven voor 2026 te indexeren.

In verband met de uitvoering van de jeugdwet is de gemeente al geruime tijd bezig om de explosief stijgende kosten te beheersen. Hiervoor zijn diverse maatregelen getroffen. De gemeenteraad is hier eerder over geïnformeerd in de raadsinformatiebrief van 25 oktober 2024.

Gemeente Harlingen heeft, bij de raadsbehandeling op 26 februari van de Begroting na wijziging 2025, ervoor gekozen de financiële gevolgen (meerkosten) Jeugdzorg niet te verwerken in de begroting, maar op te nemen in de risicoparagraaf en de bepaling van het weerstandsvermogen.

In de Voorjaarsnota van het Rijk is al aangekondigd gemeenten (deels) te compenseren voor de kostenstijging Jeugdzorg. Wat dat betekent voor Harlingen zal blijken bij de meicirculaire 2025 (op moment van schrijven nog niet verschenen).

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

• *Bedrijfsvoering*

Het personeelsbestand en de openstaande vacatures per 1 maart 2024 vormen de basis voor de personeelsbegroting 2026. Er is rekening gehouden met een toename van de salariskosten op basis van Cao-afspraken en op basis van doorrekeningen vanuit de septembercirculaire 2024 van het Rijk.

Juridisch

Wet gemeenschappelijke regeling en de Gemeenschappelijke regeling Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân 2022.

Communicatie

De begroting 2026 is door De Dienst met de gemeenten afgestemd.

Fatale termijn

10 juli 2025

Uitvoering

Gemeenten kunnen hun zienswijzen ten aanzien van de begroting bij De Dienst kenbaar maken. Na behandeling door de raad (9 juli 2025) wordt De Dienst over de uitkomsten geïnformeerd.

Relevante documenten

Eerder genomen besluiten:	<i>n.v.t.</i>
Intrekken beleidsnota's:	<i>n.v.t.</i>
Gevolgen ander beleid:	<i>n.v.t.</i>

Bijlagen

Bijlage 1 Aanbiedingsbrief concept begroting 2026

Bijlage 2 Concept Begroting 2026 De Dienst Noardwest Fryslân

Bijlage 3 Financiële begroting 2026 gemeente Harlingen

Bijlage 4 Concept zienswijzenbrief begroting 2026 De Dienst NWF

Harlingen, 3 juni 2025

Burgemeester en wethouders van Harlingen,

de secretaris,

de burgemeester,

S. van Gent

C.M. Sjerps

GEMEENTE HARLINGEN

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

Besluit van de gemeenteraad van Harlingen

Onderwerp:	Begroting 2026 De Dienst Noardwest Fryslân
------------	--

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HARLINGEN

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 3 juni 2025

Besluit

1. Kennis te nemen van de concept begroting 2026 van De Dienst SZW Noardwest Fryslân;
2. Zienswijze naar voren te brengen op de concept begroting 2026 van De Dienst SZW Noardwest Fryslân, zoals geformuleerd in de brief aan het bestuur van de Dienst (bijlage 4);
3. De financiële gevolgen te verwerken in de begroting 2026 van de gemeente.

Besluit aangepast

--

Vastgesteld door de raad in zijn
vergadering van 9 juli 2025

, de voorzitter

, de raadsgriffier